

Tekstinäyte A. Kiven Seitsemästä veljeksestä – www.seitsemanvaljesta.net / Veljesten esittely
Opetusohjelma verkossa www.seitsemanveljesta.net

Jäniksen passi

AAPO. Tahtoisinpa lausua tärkeän aatoksen.

JUHANI. No puhkaise se sydänkarsinastas ulos.

AAPO. Pääton ruumis ei käy päisin, sanon minä.

JUHANI. Vaan nuijailee seiniä kuin pääton kana.

TIMO. Vaikkei päätonkään, kun se vaan tulee riiviöön, niin pöllähtele se noin, noin, sinne ja tänne, sinne ja tänne. Niinhän tekevät usein Männistön-muorin kanat, ja silloin sanoo muija noidan-nuolten lentelevän ilmassa.

JUHANI. Mutta puhdistappas suus, veli Aapo.

AAPO. Tämä on tuuma aivossani: Jos tahdomme täällä jotain ja kunnokkaasti matkaansaattaa, niin yksi meistä olkoon aina ensimmäisenä miehenä, keskustelemisten johtajana, ratkaisijana riitaisissa asioissa. Sanalla sanoen, yksi olkoon, jonka ääni käy etunenässä järjestyksen tähden.

JUHANI. Minä olen tässä vanhin.

AAPO. Sinä olet Jukolan sarjan esikoinen, ja olkoon sinulla sen oikeus myös.

JUHANI. Olenpa rivin ensimmäinen mies, ja tiedän myös vaatia teiltä kuuliaisuutta. Mutta kun vaan tottelisitte.

AAPO. Se on oikeus ja kohtuus. Mutta jokaisen sana ottakaamme kuitenkin aina kuullaksemme yhteisissä kysymyksissä.

JUHANI. Sinun neuvoillesi varsinkin tahdon aina ja kernaasti korvani kallistaa. Mutta minä olen ensimmäinen.

AAPO. Tosi! Mutta mikä rangaistus määrätään hänelle, joka

uppiniskaisuutta, auttamaton vastakyntä osoittelee?

JUHANI. Hänen pistän tuonne vuoren komeroon ja kannan kasan kymmenleiviskäisiä kiviä teljeksi luolan kitaan. Siellä hän istukoon päivän tai kaksi, aina kuinka asiat ja asian haarat vaativat. Niin, niin, siellä imeköön hän kynsiänsä, muistellen mitä rauhaansa kuuluu.

LAURI. En suostu päätökseen minä.

TUOMAS. Enkä minä.

TIMO. Olenko minä piirtoposkinen metsäsika, jonka asunto on vuoren tunkkainen luola? Pois se.

JUHANI. Te rupeette kapinoitsemaan.

TUOMAS. Se rangaistuksen pykälä ei käy päisin, ei käy.

TIMO. »Ei käy konttoon», sanoo sananlasku. Minä en ole metsäsika, mäyrä.

JUHANI. Sentähden käytä itses aina kiltisti ja siivosti, välttääksesi vihani rankaisevaa kauhistusta.

TIMO. Mutta minä en ole mäyrä, enkä susi. Hei, hei! En ole karhukaan enkä mikään rotta! Tiedä huutia vähän. »Tiedä huutia, sanoi Jaakkolan Juuti»; Hehheh!

AAPO. Sallitaanko minulle sananvuoro?

JUHANI. Kernaasti. Mitä mielit sanoa?

AAPO. Etten kiltaa minäkään tuota rangaistus-parakraaffia, jonka tahtoisit käytettäväksi välillemme asettaa, vaan katsonpa sen veljesten keskenä liian törkeäksi, pedolliseksi.

JUHANI. Vai et kiltaa? Etkö kiltaa? Etkö totisesti kiltaa? Sanoppas sitten viisaampi parakraaffi, koska minä en milloinkaan käsitä mikä on oikein, mikä väärin.

AAPO. Sitä en sano.

JUHANI. Sanoppas se uusi, kiilattava parakraaffi, sinä Jukolan tietäjä.

AAPO. Kaukana tietäjän arvosta. Mutta tämä...

JUHANI. Parakraaffi, parakraaffi!

AAPO. Tämähän on...

JUHANI. Parakraaffi, parakraaffi! Sanoppas se viisas parakraaffi!

AAPO. Oletko hullu? Huutelethan tuossa kuin istuisit tulisissa housuissa. Miksi kirkut ja keikuttelet päätäs kuin tarhapöllö?

JUHANI. Parakraaffi! huudan minä huikeasti. Se ihka uusi ja vanha, viisas parakraaffi! Sanoppas se, ja minä kuultelen äänetönnä kuin särki sammakon motkotusta.

AAPO. Tämä on tuumani asiasta: Hän, joka ylen katsoo neuvot ja varoitukset, aina vaan ilkivaltaisuutta osoittelee, kylvellen välillemme eripuraisuuden siementä, hän siirrettäköön liitostamme, karkoitettakoon kauas pois.

TUOMAS. Tämä olkoon asetus.

LAURI. Siihen suostun.

TIMO. Niin minäkin.

SIMEONI. Siihen suostumme kaikki yhteisesti.

JUHANI. Hm! Olkoon päätetty. Ja muistakaat: joka tästälähin mieli vikuroita, hänellä on jäniksen passi kourassa, potkua pyllyssä ja käpälämäki edessä.

Aleksis Kivi, Seitsemän veljestä (5. luku)